

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka

Zagreb, 23. rujna 2021. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

na KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM
PRAVIMA, drugo čitanje, P.Z.E. br. 61:

AMANDMAN 1.

U članku 17, stavak (4), točka na kraju rečenice zamjenjuje se zarezom i dodaje se tekst: **osim kad je riječ o djelu objavljenom u široj publikaciji u akademske svrhe.**

Obrazloženje: Izostanak predložene iznimke mogao bi dovesti izdavače periodičnih publikacija u ozbiljne probleme. Ne može se zaključiti, suprotno onome što piše u poglavlju VI konačnog prijedloga zakona na str. 250, da je uvrštavanje ovakve iznimke u suprotnosti sa člankom 8, stavak (4) Direktive 2019/790 jer su prema stavku (5) istog članka 8 navedene direktive države članice ovdje slobodne predvidjeti određene dodatne zahtjeve.

AMANDMAN 2.

Na članak 98.:

U stavku (2) iza riječi: „ugovora“ dodaje se točka, a riječi: „te su ugovorne strane dužne jedna drugoj vratiti sve što su na temelju tog ugovora jedna od druge primile“ se brišu.

Obrazloženje: Ako se stavak (2) odnosi na slučaj iz stavka (1) u kojem naručitelj nije ispunio svoje obaveze ili je kasnio s ispunjenjem svojih obaveza, nije jasno zašto bi autor išta trebao vraćati. Ako se pak u stavku (2) misli na sporazumni raskid ugovora, onda to treba izrijekom navesti.

AMANDMAN 3.

Na članak 100.:

U stavku (2) iza riječi „obavlja“ izostavlja se zarez te se zamjenjuje točkom, a riječi: „**bez prostornog i vremenskog ograničenja, neovisno o prestanku radnog odnosa za vrijeme čijeg trajanja je djelo nastalo**“ brišu se. Iza točke dodaju se riječi: „**U slučaju prestanka radnog odnosa, ako ugovorom nije drukčije određeno, autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu pripadaju autoru.**“

U stavku (3) izostavlja se riječ „prerađuje“.

Stavak (4) mijenja se i glasi: „**Smatra se da je poslodavac dobio autorovo odobrenje da dovrši njegovo nedovršeno djelo čije je stvaranje započelo u radnom odnosu u slučaju kad se opravdano može smatrati da autor neće moći sam dovršiti djelo uredno i pravovremeno u skladu s potrebama poslodavca, ako nije drukčije ugovoreno s autorom djela. U slučaju prestanka radnog odnosa poslodavac treba ugovorom ishoditi odobrenje autora da dovrši autorovo nedovršeno djelo čije je stvaranje započelo u radnom odnosu.**“

Obrazloženje: U slučaju prestanka radnog odnosa primjerenije je da raspolaganje autorskim pravima iskorištavanja djela stvorenog u radnom odnosu ostane autoru kao manje zaštićenoj strani. Također, neprihvatljivom smatramo odredbu koja, samim postojanjem radnog odnosa, poslodavcu daje pravo da bez izričite privole autora prerađuje djelo stvoreno u radnom odnosu. To otvara prostor cenzuri kao i manipulaciji autorovim stavovima. Članak 26 govori o moralnim pravima autora što su osobne i duhovne veze autora s njegovim autorskim djelom. Ako netko to autorsko djelo prerađuje bez izričitog autorovog pristanka, te veze nekim dijelom ili u cijelosti mogu postati narušene ili nametnute. Završno, u slučaju prestanka radnog odnosa pravo poslodavca da dovrši nezavršeno autorovo djelo treba biti regulirano sporazumom, odnosno ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca.

AMANDMAN 4.

Na članak 120.

U stavku (2) riječi: „**autor dijaloga**“ zamjenjuju se riječima „**glavni snimatelj, glavni montažer slike i zvuka**“.

Obrazloženje: Riječi „autor dijaloga“ zaostale su omaškom i predloženi amandman sada eksplicitno usklađuje članak 120 sa člankom 22 u čijem stavku (3) su umjesto autora dijaloga kao koautori navedeni glavni snimatelj i glavni montažer slike i zvuka (uz autora scenarija i skladatelja glazbe posebno skladane za to djelo).

AMANDMAN 5.

Na članak 139.

U članku 139 broj 96 zamjenjuje se brojem 95.

Obrazloženje: U članku 139 navode se prethodni članci u kojima se navedene odredbe primjenjuju i na umjetnika izvođača i kad to nije izrijekom rečeno, ako za umjetnike izvođače nije nešto posebno određeno ili ne proizlazi iz pravne naravi prava umjetnika izvođača. Ovu odredbu valja proširiti i na članak 95, kako se amandmanom predviđa. Naime, u članku 95 određuje se da glavni koautor, ostali

koautori i autori doprinosa imaju pravo na raskid ugovora i zadržavaju pravo na naknadu ako producent audiovizualnog djela nije završio audiovizualno djelo u roku od pet godina od sklapanja ugovora ili ako završeno djelo nije priopćio javnosti u roku od dvije godine nakon završetka djela. Potrebno je ovo pravo proširiti i na umjetnike izvođače jer su i oni utrošili svoje vrijeme i uložili svoje umijeće i energiju u pripremu i realizaciju nezavršenog ili nepriopćenog audiovizualnog djela.

AMANDMAN 6.

Na članak 149.:

Dodaje se novi stavak 1. koji glasi:

„(1) Ako je umjetnik izvođač za proizvođača fonograma ugovorom osnovao pravo iskorištavanja fiksirane izvedbe činjenjem dostupnim javnosti i reproduciranjem putem interneta, ima pravo na naknadu od takvog iskorištavanja njegove fiksirane izvedbe, koje naknade se ne može odreći niti je na drugi način prepustiti proizvođaču fonograma.“

U stavku (1) (stavak (2) po novoj numeraciji) riječi: „ako ugovorom nije drukčije određeno“ zamjenjuju se riječima: „ako umjetnik izvođač ne odluči naknadu ostvarivati kolektivno“.

U stavku (4) (stavak (5) po novoj numeraciji), nakon riječi „proizvođaču fonograma,“ briše se točka i dodaju se riječi „kao korisniku u smislu ovog Zakona, a naknada koju proizvođač fonograma ostvari od pružatelja usluga informacijskog društva sastoji se od pojedinačnih naknada koje u jednakim dijelovima pripadaju svim umjetnicima izvođačima s jedne strane i proizvođaču fonograma s druge strane.“

Dodaje se novi stavak (7) koji glasi:

„(7) Prigodom prilaganja ugovora iz stavka (1) – (3) ovoga članka, a vezano uz utvrđivanje činjenica odlučnih za primjenu stavka (5) (po novoj numeraciji), odnosno, radi dokazivanja stjecanja prava, proizvođač fonograma dužan je organizaciji kolektivne zaštite učiniti vidljivim najmanje podatke koji se odnose na identitet izvođača i proizvođača fonograma, naziv umjetničke izvedbe i godinu izdanja, klauzule kojima se dokazuje stjecanje potrebnih prava, klauzule kojima se utvrđuje izvođačka naknada, potpise ugovornih strana, datum sklapanja ugovora te podatke o trajanju ugovora.“

Obrazloženje: Ovim amandmanom traži se brisanje navedenih riječi u stavku (1), kako bi se ostvarilo načelo sadržano u članku 18 Direktive 2019/790, a to načelo se mora primjenjivati u svim odnosima između izvođača i proizvođača fonograma prilikom zaključivanja ugovora. Radi se o načelu primjerene i razmjerne naknade koju izvođači imaju pravo primati kod svakog korištenja njihovih izvedbi i koje je ključno načelo članka 18 spomenute direktive. Također, ovim amandmanom dodatno se implementiraju načela sadržana u čl. 18 Direktive 2019/790, a ta načela se moraju primjenjivati u svim odnosima između izvođača i proizvođača fonograma prilikom zaključivanja ugovora te smatramo nužnim da navedeno načelo bude jasno izraženo u tekstu zakona. Nadalje, potrebno je izrijeком utvrditi status proizvođača fonograma kao korisnika, obzirom na sve odredbe ovog Zakona koje se tiču prava i obveza korisnika kao takvih, a kako bi se izbjegla eventualna drugačija tumačenja.

Dodatno, potrebno je utvrditi osnovicu u ukupno prikupljenoj naknadi od strane proizvođača fonograma prema kojoj će se obračunavati udjeli za one izvođače koji nemaju ugovorom reguliran odnos.

Obzirom da je stavkom (4) (odnosno (5) po novoj numeraciji) određeno da će se izvedbe koje nisu regulirane na zakonom propisani način štititi u sustavu kolektivne zaštite, potrebno je regulirati na koji način će se navedena činjenica utvrđivati, te što su minimumi da bi se ista činjenica mogla nesporno utvrditi, primjerice potrebno je utvrditi identitet stranaka, snimke, godinu izdanja (radi utvrđivanja je li snimka još pod zaštitom) te klauzule vezane uz definiranje naknade, pri čemu se ne ulazi u zahtjev za otkrivanjem visine ugovorene naknade nego klauzule koje se odnose na primjenjivost definiranih osnovica na različite vrste korištenja .

AMANDMAN 7.

U članku 183., stavak (2) riječi: „**i tehničkih uređaja**“, zamjenjuju se riječima „**uređaja za zvučno i vizualno snimanje i uređaja za fotokopiranje**“.

Obrazloženje: U navedenom kontekstu sintagma „tehnički uređaji“ je apstraktna i time sadržajno prazna. S druge strane, navedenom izmjenom kojom se u tekst dodaju uređaji za zvučno i vizualno snimanje te fotokopirni uređaji, članak 183 se sadržajno usklađuje s člankom 184. Pritom, predloženi amandman je u potpunom skladu i s obrazloženjem konačnog prijedloga zakona navedenim na str. 248. Naime, u tom se obrazloženju navodi kako su pametni telefoni uključeni u širi pojam uređaja za zvučno i vizualno snimanje (te stoga nema potrebe za njihovim eksplicitnim spominjanjem), no u konačnom prijedlogu zakona uređaji za zvučno i vizualno snimanje nisu spomenuti u članku 183. Predloženim amandmanom sad se ta nelogičnost ispravlja.

AMANDMAN 8.

Na članak 187.:

U stavku (2) riječi „**Znanstvena organizacija**“ zamjenjuju se riječima „**Istraživačka organizacija**“, te riječi: „**znanstveno istraživanje**“, odnosno „**znanstvenog istraživanja**“, riječima „**znanstveno ili umjetničko istraživanje**“, odnosno „**znanstvenog ili umjetničkog istraživanja**“.

U stavak (3) riječi: „**znanstvenih organizacija**“ zamjenjuju se riječima „**istraživačkih organizacija**“.

Obrazloženje: Istraživačka organizacija je širi pojam i obuhvaća i organizacije koje se uz znanstveno bave i umjetničkim istraživanjem. To je osobito važno kad se spominju sastavnice sveučilišta jer one mogu biti i umjetničke akademije. Ovo je u skladu i s terminologijom Direktive 2019/790. Predložena izmjena uz znanstveno uključuje i umjetničko istraživanje te je primjerena i potrebna u kontekstu autorskih prava. Istraživačka organizacija je širi pojam i obuhvaća organizacije koje se uz znanstveno i bave i umjetničkim istraživanjem.

AMANDMAN 9.

U članku 218. stavak (1) **briše se točka 1.d**, a u stavak (3) **dodaju se nove točke 1. l) i 1. m)** koje glase:

1.l) pravo priopćavanja javnosti, uključujući činjenjem dostupnim javnosti, pri davanju pristupa javnosti izvedaba koje su učitali korisnici na platformama za dijeljenje sadržaja putem interneta

1.m) pravo iskorištavanja iz članka 149. stavak (4) (po novoj numeraciji stavak (5)) ovoga Zakona.

Obrazloženje: Radi se o tehničkom dotjerivanju. Naime, već prethodno navedene i utvrđene obveze o ostvarivanju određenih prava u kolektivnom sustavu nisu ujedno istovremeno unesene u sam članak koji sadržava sam katalog prava koja se kolektivno ostvaruju, pri čemu je obveza u pogledu platformi za dijeljenje sadržaja iz fakultativnog kolektivnog prenesena u obvezno kolektivno radi usklađivanja s člankom 17 Direktive 2019/790. Nadalje, na izriječkom utvrđenu obvezu kolektivnog ostvarivanja prava činjenja dostupnim javnosti za sve snimljene izvedbe koje nisu odgovarajuće regulirane ugovorima iz članka 149, stavak (4), potrebno je u odredbama o obveznom kolektivnom ostvarivanju prava takvo pravo i odgovarajuće predvidjeti.

AMANDMAN 10.

Članak 240., **stavak (15)** mijenja se i glasi:

(15) U slučajevima iz članka 149 stavka (4) (po novoj numeraciji stavak (5)) ovoga Zakona, cijena za činjenje dostupnim javnosti te za odgovarajući način umnožavanja umjetničke izvedbe, utvrđuje se u postotku od prihoda kojeg komercijalizacijom umjetničke izvedbe putem interneta ostvari proizvođač fonograma, za svaku umjetničku izvedbu za koju se predmnijeva da se prava ostvaruju putem organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, ili za koju je umjetnik izvođač odlučio naknadu ostvarivati kolektivno. **Naknada koju proizvođač fonograma ostvari od pružatelja usluga informacijskog društva sastoji se od naknade za prava proizvođača fonograma i naknade za izvođačka prava, i dijeli se na dva jednaka dijela, pri čemu se na ime naknade za izvođačka prava ne smiju odbijati nikakvi troškovi posrednika ili sl. Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava obvezna je u svojim pravilima o raspodjeli utvrditi odgovarajući odnos koji za potrebe obračuna pripada glavnim a koji pratećim izvođačima, a koji odnos mora odgovarati broju i ulozi izvođača i doprinosu svakoj pojedinoj snimci.** Proizvođač fonograma nije dužan organizaciji za kolektivno ostvarivanje platiti dio cijene za pojedinačnu izvedbu koji je proporcionalan udjelu onog izvođača koji je s njim sklopio ugovor iz članka 149 **stavka (2)** ovoga Zakona, koji bi tom izvođaču pripao prema pravilima o raspodjeli organizacije za kolektivno ostvarivanje prava. Naknadu za takvog izvođača proizvođač fonograma isplaćuje prema sklopljenom ugovoru.

Obrazloženje: Obzirom da je propisano da se obvezno kolektivno, sukladno pravilima organizacije kolektivne zaštite, ostvaruju prava onih izvođača koji nemaju ugovorom reguliran odnos s diskografima, te se njihova prava naplaćuju od strane organizacije kolektivne zaštite u razmjernom dijelu, potrebno je, radi utvrđivanja osnove za obračun takvog razmjernog dijela, prvenstveno razdvojiti naknadu koju proizvođač fonograma prikuplja od komercijalizacije putem interneta, na onaj dio naknade koji se odnosi na prava umjetnika izvođača, od onog dijela naknade koji se odnosi na proizvođače fonograma. Tek potom može se u okviru onog dijela naknade koji pripada izvođačima utvrditi razmjer između izvođača s ugovorima i izvođača bez ugovora, pri čemu se organizacija kolektivne zaštite mora obvezati donijeti odgovarajući pravilnik o raspodjeli obzirom na doprinos svakog pojedinog izvođača snimci. Jednako tako navedeno se mora odnositi i na one izvođače koji su odabrali naknadu ostvarivati kolektivno, sukladno prijedlogu iz Amandmana 13 koji rješava pravo izbora. Smatramo da je ovaj izričaj precizniji u tom smjeru.

AMANDMAN 11.

Tekst naslova u osmom dijelu Zakona mijenja se i glasi:

„DIO OSMI
POSEBNE ODREDBE O HRVATSKIM AUDIOVIZUALNIM DJELIMA U HRVATSKOJ
KINOTECI (HDA), ARHIVU HRVATSKE TELEVIZIJE I PROGRAMIMA HRVATSKE
RADIOTELEVIZIJE“

Obrazloženje: Navedeni naslov bolje odgovara sadržaju koji slijedi.

AMANDMAN 12.

Tekst naslova iznad članka 301. mijenja se i glasi:

„Pripadanje autorskih prava na televizijskim djelima (audiovizualnim djelima) čiji se izvorni arhivski materijal nalazi u arhivi Hrvatske radiotelevizije, a nastala su prije 1990. godine“.

Obrazloženje: Navedeni naslov bolje odgovara sadržaju članka 301.

AMANDMAN 13.

Članak 301. mijenja se i glasi:

(1) Televizijska djela nastala prije 1990. godine, čiji je glavni redatelj ili autor scenarija ili glavni snimatelj ili glavni montažer slike i zvuka ili skladatelj glazbe posebno skladane za korištenje u tom audiovizualnom djelu ili glavni crtač ili animator (ako postoje), hrvatski državljanin ili pripadnik hrvatskog naroda ili koje je producirao ili koproducirao audiovizualni producent koji je u vrijeme nastanka prve standardne kopije takvog djela imao sjedište na prostoru Republike Hrvatske, odnosno njene države prednice i čiji se primjerak na dan stupanja na snagu ovoga zakona nalazi u arhivi Hrvatske radiotelevizije, predstavljaju kulturna dobra u smislu zakona kojim se uređuje očuvanje i zaštita kulturnih dobara.

(2) Smatra se da autorska imovinska prava na televizijskim djelima iz stavka 1. ovoga članka kao koautorima pripadaju: glavnom redatelju kao glavnom koautoru, autoru scenarija, glavnom snimatelju, glavnom montažeru slike i zvuka, autoru glazbe posebno skladane za to audiovizualno djelo te glavnom crtaču ili animatoru, ako je riječ o crtanom ili animiranom audiovizualnom djelu.

(3) Hrvatska radiotelevizija dužna je u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ovoga Zakona objaviti popis televizijskih djela iz stavka (1) ovog članka.

Producenti televizijskih djela iz stavka (1) ovoga članka mogu u roku od dvije godine od dana objavljivanja popisa televizijskih djela iz stavka (1) podnijeti Hrvatskoj radioteleviziji pisani dokaz u obliku ugovora ili sličnog pravnog posla, o stjecanju autorskih imovinskih prava iskorištavanja na tim audiovizualnim djelima. Ako je producent takvog audiovizualnog djela prestao postojati, a postoji njegov pravni sljednik, uz dokaze o stjecanju autorskih imovinskih prava iskorištavanja, takav pravni sljednik dužan je podnijeti dokaz i o svojem pravnom sljedništvu.

(4) Ako u roku iz stavka (3) ovoga članka audiovizualni producent audiovizualnog djela iz stavka (1) ovoga članka ili njegov pravni sljednik ne podnese dokaze o stjecanju autorskih imovinskih prava

iskorištavanja i dokaze o pravnom sljedništvu, istekom toga roka predmnijeva iz stavka (2) ovoga članka postaje neoboriva.

Obrazloženje: Iz dosega članka 301 potrebno je izuzeti audiovizualna kinematografska djela čije kopije se nalaze u arhivi Hrvatske radiotelevizije. Za skrb o tim djelima treba biti ovlaštena posebna institucija. Naime, Hrvatska radiotelevizija nema ni praksu ni resurse za restauriranje i revitaliziranje kinematografskih djela niti je do sada bila ovlaštena, niti treba biti ovlaštena za promociju i distribuciju kinematografskih djela.

Također, bilo je potrebno u stavku (3) unijeti odredbu o obavezi Hrvatske radiotelevizije da izvijesti javnost o popisu djela iz stavka (1) kako bi sve zainteresirane strane mogle pravodobno i u cijelosti podnijeti dokaze o stjecanju, odnosno posjedovanju prava na ta djela.

AMANDMAN 14.

Iza članka 301. dodaje se novi članak 301.a i naslov iznad njega, koji glasi:

Ostvarivanje autorskih prava za kinematografska djela bez zakonitog nositelja raspolaganja, a čija se izvorna arhivska građa nalazi u pohrani Kinoteke Hrvatske ili privatnim arhivskim kolekcijama

Članak 301.a

Upravljanje korištenjem prava kinematografskih djela čija je izvorna građa pohranjena u Hrvatskoj kinoteci u nadležnosti je Hrvatskog audiovizualnog centra koji objavljuje katalog takvih kinematografskih djela, te donosi pravilnik i cjenik korištenja djela, a u svrhe omogućavanja ograničene i neograničene kino distribucije, festivalskog prikazivanja, ustupanja internetskih prava ili licencnih prava emitiranja na raznorodnim javnim i privatnim televizijama, ma gdje se one nalazile. Naplaćene naknade Centar raspodjeljuje prema odredbama nadležnog pravilnika, između nositelja autorskih prava i vlastitog fonda za obnovu nacionalne kinematografske baštine.

Obrazloženje: Ovim člankom određuje se nadležnost Hrvatskog audiovizualnog centra za upravljanje korištenjem prava kinematografskih djela pohranjenih u Hrvatskoj kinoteci. To je bilo potrebno jer je prethodnim amandmanom primjena članka 301 sužena samo na televizijska djela.

AMANDMAN 15.

U članku 302. izraz „audiovizualna djela“ zamjenjuje se izrazom „televizijska djela“ u odgovarajućem broju i padežu.

Obrazloženje: Ova izmjena je nužna zbog izmjene učinjene u tekstu članka 301.

AMANDMAN 16.

U članku 303. izraz „audiovizualna djela“ zamjenjuje se izrazom „televizijska djela“ u odgovarajućem broju i padežu.

Obrazloženje: Ova izmjena je nužna zbog izmjene učinjene u tekstu članka 301.

AMANDMAN 17.

U članku 304., stavak (1), iza riječi „glavnom koautoru“ dodaju se riječi: „ostalim koautorima i umjetnicima izvođačima“.

Obrazloženje: Primjereno je da naknada za ponovljeno emitiranje osim glavnom koautoru pripadne i ostali koautorima kao i umjetnicima izvođačima.

AMANDMAN 18.

U članku 304. iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5) (čime dosadašnji stavak (5) postaje stavak (6)) koji glasi:

„Ovaj članak ne utječe na ugovore koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona sklopili audiovizualni producenti i koautori i umjetnici izvođači međusobno te audiovizualni producenti i Hrvatska radiotelevizija, kao ni na naknade ugovorene u tim ugovorima predviđene za ponovljena emitiranja, bez obzira na to kada su ti ugovori sklopljeni.“

Obrazloženje: Uvođenjem novog modela naknada za ponovljeno emitiranje audiovizualnih djela ne mogu se osporiti ranije ugovorena prava na naknade za ponovljena emitiranja glavnom i svim koautorima audiovizualnih djela kao i umjetnicima izvođačima.

Za klub zeleno-lijevog bloka,

Damir Bakić, zastupnik

